

Fakulteta za družbene vede, Kardeljeva ploščad 5

Metode družboslovnega raziskovanja – seminarska naloga

Razumevanje politike in politična kompetenca

Izdelala: V. P.

Smer študija: Analiza politik in javna uprava, 1. letnik

Kraj in datum: Ljubljana, januar 2011

Kazalo

1. DEL	SEMINARSKE	NALOGE
3		
1.1	Uvod	4
1.2	Opis ankete	5
1.3	Postopek rekodiranja, združevanja	5
1.4	Prikaz podatkov	6
1.5	Interpretacija grafa in statističnih izračunov	7
1.6	Ugotovitve	8
2.	DEL SEMINARSKE NALOGE	8
2.1	Uvod	8
2.2	Kompetenca in tekmovalnost	9
2.3	Povečana kompetenca zaradi predčasnih volitev	10
2.4	Predstavitev politične stranke NSi	10
2.5	Kompetence stranke NSi	11
2.6	Ugotovitve	12
3.	DEL SEMINARSKE NALOGE	12
3.1	Uvod	12
3.2	Države članice EU razdeljene po letu pristopa in številu članic	13
3.3	Gospodarska razvitost	13
3.4	Analiza podatkov	14
3.5	Ugotovitve in interpretacija	17
4.	Zaključek	18
5.	Viri in literatura	19
6.	Priloge	20

UVOD:

Politika je del našega življenja in je aktualna prav vsak dan. Seminarska naloga z naslovom Razumevanje politike in politična kompetenca je bila sestavljena v okviru predmeta družboslovnega raziskovanja in je sestavljena iz treh delov. Vsi trije deli se med seboj povezujejo, potekajo iz mikro na makro raven raziskovanja, torej konkretno od razumevanja politike posameznikov, političnih strank in držav EU.

V prvem delu sem se osredotočila na vprašanje pogostosti nerazumevanja politike, kjer sem ugotavljala ali drži dejstvo, da ljudje z nižjo izobrazbo slabše in težje razumejo politiko, kot tisti z višjo. Pojasnila sem tudi dejstvo, da si ljudje različno predstavljamo, kaj sploh pomeni razumeti politiko, saj gre tu predvsem za subjektivno oceno. Podatke sem črpala iz slovenske javno-mnenjske raziskave, ki je bila opravljena leta 2008 in je opravljena na mikro ravni.

V drugem delu me je zanimalo, kako politične stranke razumejo delovanje v politiki in politično kompetenco. Osredotočila sem se na vprašanje na kakšen način poslanci razumejo delovanje v politiki in kako preko političnih strank uveljavljajo svoje interese v politiki. S tem sem želela ugotoviti, ali je njihova politična kompetenca izraz njihovega prepričanja in delovanja, ter kako se to prepričanje izraža v politiki. Tudi ta raziskava je bila opravljena na mikro ravni.

V tretjem delu pa sem se osredotočila na makro raven, kjer sem preučevala pojave na ravni držav. Podatke sem črpala iz mednarodnih anketnih družbenih raziskav European Social Survey. Zanimalo me je kakšna je razlika v razumevanju politike in politične kompetence med prebivalci z boljšo in slabšo gospodarsko razvitostjo. Želela sem preveriti teorijo, da ljudje iz gospodarsko manj razvitih držav EU, težje razumejo dogajanje v politiki. Raziskovanje je torej potekalo na makro ravni.

1. DEL SEMINARSKE NALOGE

1.1 Uvod

Za svojo metodološko raziskovanje sem si izbrala temo iz sklopa razumevanje politike in politična kompetenca. Vprašanje, ki ga bom raziskovala, je imelo oznako B2 in se je glasilo:

»Kako pogosto se vam zdi politika tako zapletena, da preprosto ne razumete kaj se dogaja?«

Odgovore na to anketo bom predstavila s statistično analizo, interpretacijo statističnih podatkov in grafičnim prikazom podatkov ter rezultatov. To vprašanje sem si izbrala, ker sem si želela izvedeti dejanski vpliv izobrazbe posameznika na njegovo razumevanje politike. Tematika je pomembna še posebno v predvolilnem času, ko se sprašujemo kdo so tisti volivci, katerih glas bo odločal, kakšna je njihova izobrazba in njihovo razumevanje politike.

Ta raziskava odgovori na vprašanje, ki izhaja iz osnovne hipoteze: *Ljudje z nižjo izobrazbo slabše razumejo politiko kot tisti z višjo.*

Posamezniki si pojem »razumeti politiko« lahko razlagajo različno. Za nekatere to pomeni prepoznavanje pomembnih političnih oseb, drugim razumevanje političnih procesov, spet drugim zgolj razumevanje zakonodajnega postopka. Na podlagi tega sem postavila spodnjo hipotezo v generalni in konkretni obliki, ter spremenljivki.

Hipoteza - generalno: Izobrazba posameznika vpliva na njegovo subjektivno oceno lastnega razumevanja politike.

Hipoteza - konkretno: Nižje izobraženi posamezniki subjektivno ocenjujejo, da slabše razumejo politiko.

Neodvisna spremenljivka je izobrazba, odvisna pa razumevanje politike

Ničelna hipoteza H_0 : Spremenljivki izobrazba in nerazumevanje politike sta neodvisni.

Alternativna hipoteza H_1 : Spremenljivki izobrazba in nerazumevanje politike sta odvisni.

Vprašanje razumevanja politike je pomembno iz politološkega vidika, saj preučuje vpliv izobrazbe na razumevanje politike posameznikov. Nanj sicer vplivajo tudi drugi dejavniki, in ne zgolj izobrazba, npr. zanimanje za politiko, članstvo v politični stranki itd. Vprašanje ki je bilo zastavljeno pričakuje posameznikovo *subjektivno* oceno njegovega razumevanja politike

in ne meri posameznikovega dejanskega razumevanja le te. Posameznik ima namreč lahko zgolj mnenje da politiko dobro razume, čeprav je njegovo politično znanje slabše od drugega posameznika, ki o sebi meni, da politike pogosto ne razume. Zanimivo bi bilo izmeriti tudi dejansko politično znanje teh posameznikov, ter ga primerjati z njihovo subjektivno oceno. Šele tako bi lahko pridobili realno sliko o korelaciji med njegovo izobrazbo in dejanskim političnim razumevanjem.

1.2 Opis ankete:

Podatke sem črpala iz raziskave SJM (Slovensko javno mnenje), ki je bila opravljena v Sloveniji leta 2008. Raziskavo je izdelal CJMMK - *Center za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij (Ljubljana, Slovenija, 2008)*. Populaciji sestavljajo posamezniki, ki so starejši od 15 let, živijo v zasebnih gospodinjstvih, ne glede na njihovo narodnost, državljanstvo, jezik ali pravni status. Enota analize je posameznik (SJM082 2011).

1.3 Postopek rekodiranja, združevanja

Zaradi smiselne poenostavitve in združevanja podatkov sem celotno tabelo rekodirala na strani neodvisne, ter na strani odvisne spremenljivke. Pri neodvisni spremenljivki sem rekodirala stopnje izobrazbe, tako da sem nekatere združila v eno skupino.

Združila sem gimnazijo in dvoletno višjo šolo v skupno tretjo (3.) skupino, visoko šolo, fakulteto, magisterij in doktorat pa v skupno četrto (4.) skupino. Skupni nabor skupin izobrazbe tako obsega 4 skupine, kot so navedene v seznamu.

Rekodirala sem tudi skupine odvisnih spremenljivk, ki se tičejo stopenj razumevanja politike. (Postopki rekodiranja so prikazani v prilogi 1). Tako sem iz petih skupin naredila tri, ki so dovolj nazorno prikazale posameznikovo subjektivno oceno o njegovem razumevanju politike. Ohranjanje skupin »nikoli« in »vedno« se mi ni zdelo smiselno, zato sem jih združila s skupinama »redko« in »pogosto«.

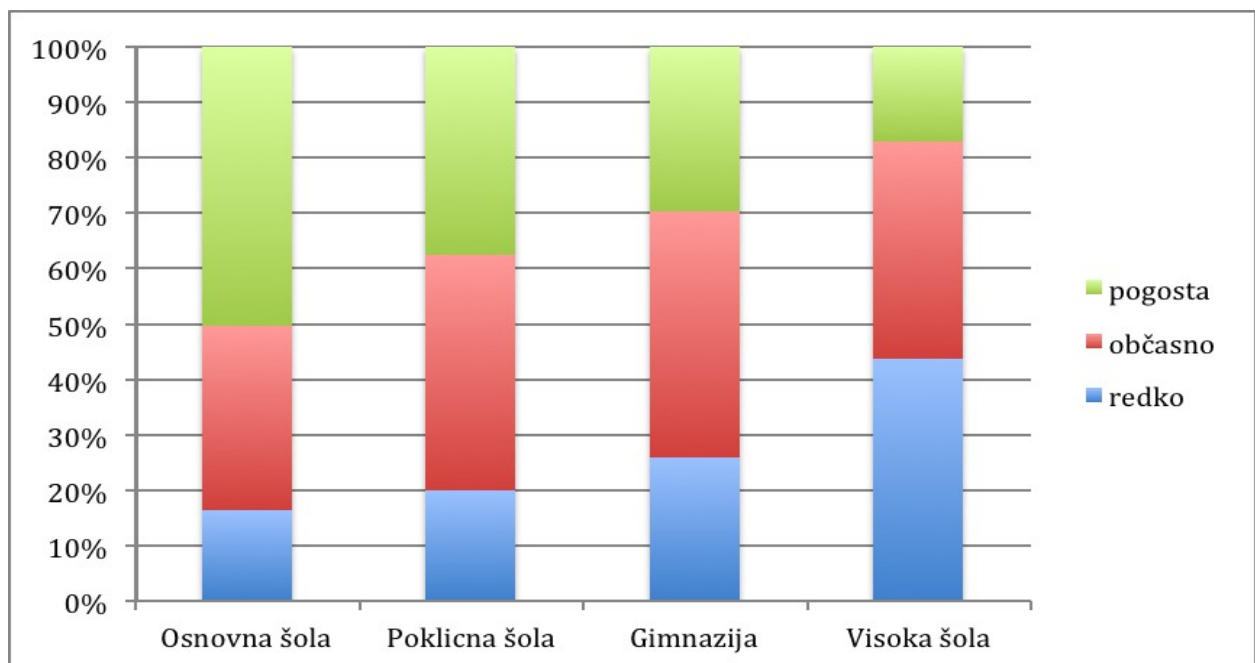
Dodatni razlog za rekodiranje je predpogoj za izdelavo hi kvadrat testa, saj sem se tako izognila premajhnemu številu odgovorov v posamezni skupini. V nadaljevanju sem pridobila rekodirane tabele, v katerih nastopajo štiri skupine izobrazbe in tri skupine razumevanja.

1.4 Prikaz podatkov

V tabeli, so razvidni podatki o posameznih odgovorih na pogostost nerazumevanja politike v anketi, ki so razporejeni glede na izobrazbo anketiranca.

Tabela 1.1: Prikaz razporeditve odgovorov glede na izobrazbo anketiranca (ESS)

	Osnovna šola	Poklicna šola	Gimnazija	Visoka šola
Redko	16,5	20,1	26	43,6
Občasno	33,3	42,5	44,4	39,2
Pogosto	50,2	37,4	29,7	17,1
Skupaj	100	100	100,1	99,9

Graf 1: stolpčni prikaz frekvenc odgovorov po posameznih skupinah izobrazbe (ESS)

Za natančnejše rezultate sem opravila še nekaj statističnih izračunov, ki mi bodo potrdili ali ovrgli hipotezo.

$$\chi^2 = 84,75$$

$$\text{Cramerjev } V = 0,187$$

$$\text{Kontingenčni koeficient} = 0,256$$

$$\text{Stopnja tveganja} = 0.000$$

1.5 Interpretacija grafa in statističnih izračunov

Iz grafa lahko razberemo, da se delež tistih posameznikov, ki ocenjujejo, da pogosto ne razumejo politike manjša z višanjem izobrazbe. Ravno tako lahko opazimo, da se delež tistih posameznikov, ki ocenjujejo da redko ne razumejo politike večja v višanjem izobrazbe. Medtem je delež tistih, ki ocenjujejo, da občasno ne razumejo politike, približno enak po vseh izobrazbenih strukturah - razpon od 33,3% do 44,4%.

Ničelna hipoteza Ho: Spremenljivki izobrazba in nerazumevanje politike sta neodvisni

Alternativna hipoteza H1: Spremenljivki izobrazba in nerazumevanje politike sta odvisni

Izračunani Pearsonov hi kvadrat - χ^2 ima vrednost 84,746.

Ta test smo upravičeno lahko uporabili, saj se v nobeni izobrazbeni skupini za kateri koli odgovor ni odločilo manj kot pet posameznikov (Hladnik 2002). Če bi se za posamezen odgovor odločilo manj kot pet posameznikov, tega testa ne bi smela uporabiti. Prostorska stopnja (df) je enaka 6, do te vrednosti sem prišla z enostavnim izračunom

$$(4-1)*(3-1)=6$$

Izračunani χ^2 primerjamo z mejnim χ^2 pri stopnji prostosti 6. Izberemo si stopnjo značilnosti: $\alpha=0.05$ (dovolimo si 5% tveganje za napako 1. vrste to pomeni, da smo hipotezo pomotoma zavrnili, čeprav je pravilna) (Ferligoj in Lozar Manfreda 2009).

$$\chi_{0.95}^2(6) = 12.6$$

Ker je naš izračunani $\chi^2 = 84,746$ večji od mejne vrednosti (12,6), naše ničelne hipoteze ne moremo potrditi, torej lahko s stopnjo tveganja (0,000%) ovržem ničelno hipotezo, da sta spremenljivki neodvisni. Cramerjev V koeficient meri povezanost dveh nominalnih spremenljivk, njegova vrednost leži med 0 (med spremenljivkama ni povezanosti) in 1 (popolna povezanost dveh spremenljivk) (Ferligoj in Lozar Manfreda 2009).

Vrednost koeficienta je: 0,187. To pomeni, da sta spremenljivki šibko povezani. Pričakovala sem močnejšo povezanost med spremenljivkama, glede na zgoraj prikazani graf.

Kontingenčni faktor je nizek, kar zopet nakazuje na šibko odvisnost odvisne spremenljivke nerazumevanja politike od stopnje izobrazbe (0,256).

1.6 Ugotovitve

Za odvisno spremenljivko subjektivne ocene razumevanja politike ne moremo trditi da je neodvisna od izobrazbe posameznika. To hipotezo smo ovrgli z izračunom hi kvadrata (χ^2). Povezanost spremenljivk izobrazbe in nerazumevanja politike je šibka na kar kaže nizek Cramarjev V faktor in nizek kontingenčni faktor. Bistvo je da se nerazumevanje politike zmanjšuje z naraščanjem stopnje izobrazbe, vendar je ta vpliv šibak.

2. DEL SEMINARSKE NALOGE

2.1 Uvod

Zaradi obsežnosti teme »Razumevanje politike, politična kompetenca«, se bom v nadaljevanju osredotočila na to, kako politične stranke razumejo delovanje v politiki. Moje ključno raziskovalno vprašanje pri tem je *na kakšen način poslanci razumejo delovanje v politiki in kako preko političnih strank uveljavljajo svoje interese v politiki*. S tem sem želela ugotoviti, ali je njihova politična kompetenca izraz njihovega prepričanja in delovanja, ter kako se to prepričanje izraža v politiki.

Cilj raziskave je pojasniti kako pripadniki stranke razumejo delovanje v politiki, in ali je politična kompetenca stranke NSi odraz prepričanja in delovanja v okviru krščanskih vrednot. Menim, da je kvalitativna metoda tu smiselna, saj sem se točno osredotočila na program omenjene stranke in predstavila kako se druge institucije (RKC) trudijo za podporo le te. Slednje sem utemeljila s člankom o ksenofobični retoriki v cerkvi, pri čemer sem skušala dokazati navezo s krščanstvom in hkrati motiviranje RKC o tem, koga voliti.

Enota analize: stranka NSi

2.2 Kompetenca in tekmovalnost

Preden nadaljujem želim povsem razjasniti pomen besedne zveze »politična kompetenca«. Izraz sem iskala tako v spletnem slovarju slovenskega knjižnega jezika, kot na drugih spletnih straneh.

Kompetenca: SSKJ definira kompetence kot "pristojnosti". V našem dokumentu pa pojmuje kompetence kot »usposobljenost«, kar je v skladu z angleškim terminom »competence«. Takšno pojmovanje je v zadnjem času široko razširjeno tudi v slovenskem prostoru v skladu z najnovejšim dogajanjem na področju izobraževanja, zaposlovanja ter harmonizacije zakonodaje in prakse z EU. SSKJ definicija: Kompetenca -e ž (e) obseg, mera odločanja, določena navadno z zakonom; pristojnost, pooblastilo: s tem je presegel svojo kompetenco / poslanci niso priznavali kompetenc državnemu zboru // področje dejavnosti: razmejitve kompetenc zveznih in republiških organov / izdelava spada v njihovo kompetenco (Terminologija 2011).

Politična kompetenca je konkurenca za politično moč. To je tekmovanje za sposobnost za oblikovanje ter nadzor nad vsebino in usmeritev javnega reda - rivalstvo za sposobnost vplivanja o odločanju in ukrepih za vprašanja javnega reda (Leroy 2001).

Politične stranke med seboj tekmujejo. Tekmujejo za legitimno oblast nad celotno politično skupnostjo, potegujejo se za neposreden nadzor vlade in za legitimno pravico, da uradno odločajo, kako in za kakšne namene, se je treba zavzemati. Vsaka politična stranka želi, da bi imela sedež v državnem zboru, čim večje število podpornikov hkrati pa bi imela pravico do odločanja v imenu celotne politične družbe. Posamezni kandidat tekmuje s svojimi tekmeci za pravico, da je formalno-pravno udeleženec v procesih avtoritativni odločanja (Leroy 2001).

Sama namreč menim, da različne politične stranke vsekakor uveljavljajo svoje interese v politiki, ki so nekaterim strankam lahko skupne ali tuje. Zanima me predvsem kako prepričanje in vrednote političnih strank vplivajo na delovanje v politiki.

Tema katero raziskujem se mi zdi toliko bolj zanimiva ravno zato, ker je aktualna v trenutnem času. Zadnje mesece letošnjega leta je vsekakor zaznamovalo burno dogajanje v političnem svetu.

2.3 Povečana kompetenca zaradi predčasnih volitev

V Sloveniji je Državni zbor septembra letos s 36 glasovi za in 51 glasovi proti zavrnil listo ministrskih kandidatov in s tem izrekel nezaupnico vladi premierja Boruta Pahorja. Pahor je bil s tem razrešen s položaja predsednika vlade, vendar je moral tekoče posle opravljati do imenovanja novega mandatarja (Demokracija 2011). Predčasne volitve v državni zbor so potekale minulo nedeljo, 4. Decembra, torej skoraj tri mesece kasneje. Volilna mrzlica nas je vodila k neprestanemu pritisku, pomembnim informacijam, spremljanju soočenj kandidatov za mandatarja in drugih novic povezanih s predčasnimi volitvami. Sama sem se težko odločila komu bom namenila svoj glas, zato sem te dni prebirala programe različnih strank, kar se mi zdi ravno pravo izhodišče za navezavo na temo politična kompetenca/mera odločanja.

Pri politični kompetenci gre torej za tekmovanje političnih strank z željo po čim večjem političnem vplivu, oblasti in vodenju države, ki sloni na številu zasedenih poslanskih stolčkov. Večje število poslancev v državnem zboru in kasneje morda tvorjenje koalicije bi stranki prineslo več moči o odločanju in vodenju. Odločanje je v skladu s strankarskimi načeli, katerih cilji so zapisanimi v strankarskem programu.

2.4 Predstavitev politične stranke NSi

V nadaljevanju želim predstaviti stranko Nsi, saj se mi zdi da izmed vseh strank le ta najbolj izstopa predvsem zaradi nenehnega poudarjanja vloge krščanskih vrednot. V času predčasnih volitev, je kompetentnost pripadnikov te stranke šla tako daleč, da so celo v cerkvah vernike pozvali o tem, kako naj volijo. To se mi zdi zelo sporno, saj gre pri tem za subjektivne odločitve vsakega posameznika, poleg tega pa mora biti cerkev strogo ločena od države, kar pomeni da se le ta ne sme vmešavati v njeno politiko. V nadaljevanju želim predvsem prikazati politično kompetenco stranke NSi skozi njena prepričanja. Sama te stranki sicer nisem naklonjena, a bom pri analizi skušala ostati čim bolj objektivna.

NSi je ena izmed desno sredinskih političnih strank, ki bodo tvorile koalicijo ali opozicijo, saj se ji je uspelo prebiti v državni zbor s 4 odstotki glasov, oziroma 52.115 glasovi njenih volivcev (Šilc portal 2011). To pomeni da bodo štirje od skupno devetdesetih poslancev pripadniki te liste.

NSi-Nova Slovenija, je krščanska ljudska stranka, katere predsednica je Ljudmila Novak. NSi je stranka vrednot, ki deluje po načelih krščanske demokracije. Razmišljanje njenih pripadnikov sloni na temeljnih krščanskih vrednotah, kar se odraža tudi v programu omenjene

stranke. Njena politična kompetenca – mera odločanja in delovanja se odraža skozi tradicionalne krščanske vrednote kar vpliva na sestavo strankarskega programa. Stranka izhaja iz krščanskega izročila in odgovornosti posameznika pred Bogom in bližnjim. Program predvsem daje prednost tradicionalnemu partnerstvu, strpnosti, odnosu med državo, cerkvami in verskimi skupnostmi, ter izobraževanju, vzgoji in družini (Temeljni program blizu ljudem 2011).

Menim, da je skozi program omenjene stranke več kot jasno razvidno, da pri občutljivih temah, katere že vrsto let po svetu vzbujajo različne občutke in prepričanja, spremlja močan, vpliv katoliške vere, ki narekuje delovanje po naravni in včasih celo konservativni poti. To je zelo razvidno pri pomembnih vsakdanjih temah, ko govorimo o ustvarjanju družine, morebitnem splavu, vplivu vere, vzgoji otroka in drugem.

2.5 Kompetenca stranke NSi

Zanimiv se mi zdi način, kako pripadniki te stranke uveljavljajo svoja prepričanja v politiki in kako s tem vplivajo na druge državljane ali somišljenike.

Torej politična stranka NSi odraža svojo politično kompetenco skozi razmišljanje o tradicionalnih, temeljnih vrednotah, katere so se skozi desetletja izkazovale za najbolj družbeno sprejemljive, hkrati pa so naklonjene Bogu. Svoja prepričanja širi med somišljenike in jih spodbuja k podpiranju omenjene stranke. Sporno se mi zdi dejstvo, da se v volitve vmešava tudi sama Rimo-katoliška cerkev (RKC), ki podpira desne stranke, predvsem NSi. Celo na verskih obredih (ne)prikrito poziva volivce k volitvam le te, omenjena stranka pa take nagovore pozdravlja, saj s tem pridobiva na številu volivcev, kompetenci.

In sicer na več načinov, prek cerkvenih medijev (predvsem katoliške revije Družina), prek letakov, prek nekaterih župnikov, ki jasno govorijo, koga naj volivci volijo, kar naj bi nekateri počeli tudi na mašah, in prek nekaterih s cerkvijo (oziroma političnimi strankami ali interesnimi skupinami blizu cerkve) povezanih ljudi. Preko nekaterih slovenskih župnikov vernike poziva, naj glasujejo za desnico, saj da Jezus Kristus na desno stran postavlja tiste, ki jim namenja nebesa, na njegovo levico pa razvršča tiste, ki bodo šli naravnost v pekel, zato naj verniki dobro premislijo, komu bodo dali svoj glas, če ne želijo iti v pekel (RTVSLO 2011).

Rimo-katoliška cerkev namreč več kot očitno spodbuja volitve desno-sredinskih strank, predvsem tistih, ki so ji neposredno naklonjene - NSi, saj le te zagovarjajo dejstva, ki jih uči sama rimo-katoliška vera. Stranka NSi svojo kompetenco - konkurenco za politično moč - dosega tudi preko TV oglasov, radijskih postaj, revij, cestnih "jumbo" plakatov in drugih reklam z namenom vzbuditi pozornosti pri volivcih in doseči čim večjo podporo na volitvah. Slednje počno tudi ostale stranke, vendar večine od teh ne na način, povezan z vero.

2.6 Ugotovitve

V tem delu je bila moja naloga težka, saj je bilo težko poiskati članek ali izjavo, katerega sporočilo ni pretirano subjektivno. To velja tako za članke, kot ankete in intervjuje. Večino mimoidočih ne želi odgovarjati na vprašanja, predvsem če gre za vprašanja o politiki. Zavedam se dejstva, da veliko ljudi ne bi znalo podati izčrpnega odgovora zaradi pomanjkanja znanja o tej temi, hkrati pa se bojim, da bi njihovi odgovori bili preveč subjektivni in jih ne bi morala uporabiti pri svoji raziskavi. Prikazala sem kako politične stranke razumejo politiko in da preko le-teh uveljavljajo svoja prepričanja.

3. DEL SEMINARSKE NALOGE

3.1 Uvod

V tretjem delu svoje seminarske naloge, bom primerjala pojave, ki jih bom opazovala na ravni držav. Podlaga za analizo so podatki iz mednarodnih anketnih družbenih raziskav *European Social Survey 2008*, v nadaljevanju ESS. Izhajala bom iz izbranega raziskovalnega problema in uporabljala podatke iz mednarodne raziskave ESS, ki je zapisana kot mednarodni vir podatkov.

Moja hipoteza se nanaša na primerjavo med državami in na pojasnjevanje ugotovitvenih razlik ali podobnosti med njimi: *Ljudje iz gospodarsko manj razvitih držav EU, težje razumejo dogajanje v politiki.*

Zanima me torej, *kakšna je razlika v razumevanju politike in politične kompetence med prebivalci z boljšo in slabšo gospodarsko razvitostjo.* Primerjala bom torej bolj in manj razvite države EU. Spremenljivki sta razumevanje politike in razvitost države.

3.2 Države članice EU razdeljene po letu pristopa in številu članic

Tabela 2.1: Čas vstopa države v EU (Wikipedia 2012).

Datum	Zgodovina članstva držav	Članic
<u>25. marec</u> <u>1957</u>	<u>Belgija, Francija, Zahodna Nemčija, Italija, Luksemburg, Nizozemska,</u> ustanovne članice	6
<u>1. januar</u> <u>1973</u>	<u>Danska, Irska, Združeno kraljestvo</u>	9
<u>1. januar</u> <u>1981</u>	<u>Grčija</u>	10
<u>1. januar</u> <u>1985</u>	<u>Grenlandija</u> izstopi po podelitvi samouprave od <u>Danske</u>	10
<u>1. januar</u> <u>1986</u>	<u>Portugalska, Španija</u>	12
<u>3. oktober</u> <u>1990</u>	<u>Nemška demokratična republika</u> pristane kot del združene <u>Nemčije</u> v <u>Evropski skupnosti</u>	12
<u>1. januar</u> <u>1995</u>	<u>Avstrija, Finska, Švedska</u>	15
<u>1. maj</u> <u>2004</u>	<u>Ciper, Češka, Estonija, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Poljska, Slovaška, Slovenija</u>	25
<u>1. januar</u> <u>2007</u>	Bolgarija, Romunija	2

Glede na zastavljeno hipotezo, se mi zdi pomembno razjasniti kaj pravzaprav pomeni gospodarska **razvitost** države in katere države članic EU spadajo med bolj in katere med manj razvite.

3.3 Gospodarska razvitost

Razvoj posamezne države ni mogoče izmeriti le z enim samim kazalcem, saj je premajhen pokazatelj njenega razvoja. Prav zato poznamo sistem kazalcev razvoja, ki je sestavljen iz treh večjih področij. **Ekonomski kazalci** so povezani z gospodarsko razvitostjo države, rastjo proizvodnje in njenim BDP-jem na prebivalca. Posledice le teh pa so vidne tudi v socialnih in okoljskih kazalcih. **Socialni kazalci** kažejo skrb države za zagotavljanje varnosti in rasti prebivalstva, migracije, prav tako pa možnostjo šolanja, zdravljenja in zagotavljanja drugih blaginj. **Okoljski kazalci** so pomembni saj prikazujejo delež onesnaževanja voda, zraka in drugih elementov, hkrati pa kažejo izrabo naravnih virov, npr premog (Pavšič 2004a).

Med **bolj razvite** države evropske unije sodijo: Belgija, Danska, Nemčija, Irska, Grčija, Španija, Francija, Italija, Ciper, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Avstrija, Portugalska, Slovenija, Finska, Švedska, Velika Britanija. Med **manj razvite** države evropske unije sodijo: Litva, Latvija, Estonija, Poljska, Češka, Slovaška, Madžarska, Bolgarija, Romunija. Za razvitejše države je značilno, da imajo poleg višjega BDP, razvito šolstvo, velik izvoz dobrin, manj kmetijskega prebivalstva in manj brezposelnosti, hkrati pa zaradi več industrije in s tem več emisij CO₂, večjo porabo alkohola in cigaret, ter manj izdatkov za zdravstvo, za manj razvite pa ravno obratno (Pavšič, 2004b).

Sama bi pričakovala, da bodo med manj razvite države članic EU sodile le Bolgarija, Romunija, Češka, Slovaška in Madžarska, torej brez pribaltskih držav, ter da imajo bolj razvite države več izdatkov namenjenih zdravstvu.

3.4 Analiza podatkov

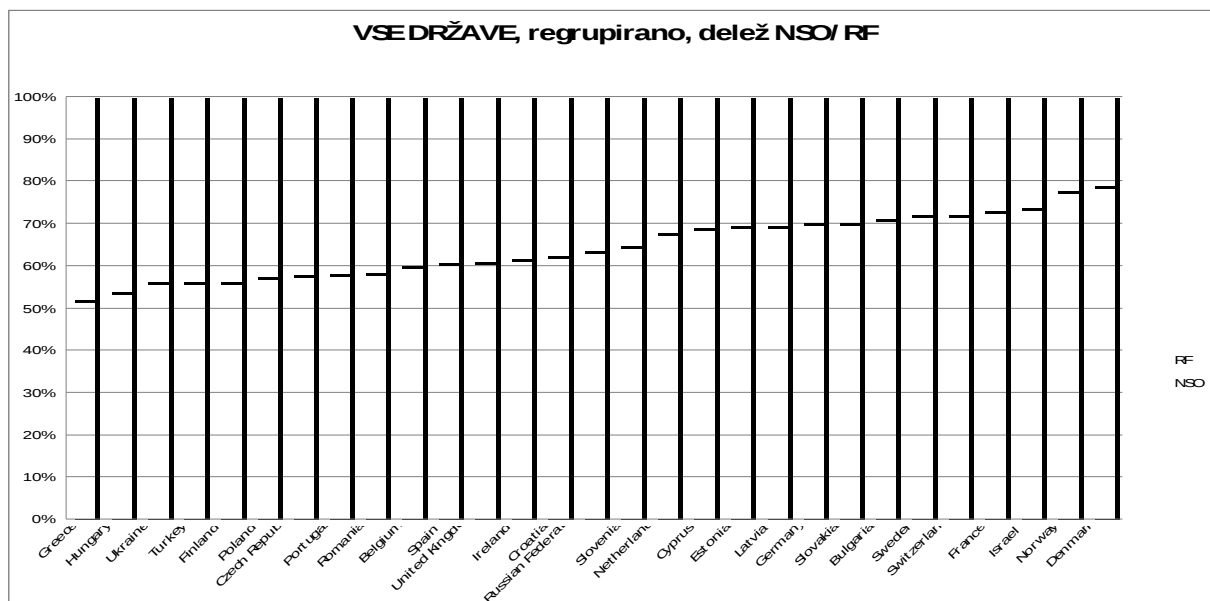
Podatki ki sem jih dobila preko ESS, so prikazani v tabeli v prologi 2. V njej so zajeti podatki tudi za države, ki niso članice EU - torej Hrvaško, Turčijo in Ukrajino. Pomembno se mi zdi poudariti da nisem dobila podatkov za Litvo, tako da bom interpretirala le 26 držav članic EU.

Spodnje odgovore držav na zastavljeno vprašanje *kako pogosto ne razumete dogajanja v politiki*, sem združila v dve večji skupini »redko« in »pogosto« *ne razumem dogajanja v politiki* z namenom, da lažje dobim odgovor na zastavljeno hipotezo. Interpretirati želim tudi rezultate dobljene za Slovenijo in jih primerjati z ostalimi državami.

Podatke sem že združila v dve večji skupini, poleg tega pa sem dodala še skupino, ki prikazuje razvitost posamezne države EU. Število 1 pomeni, da posamezna država sodi med gospodarsko razvitejše države, število 0 pomeni, da sodi med gospodarsko manj razvite države, število 2 pa da država ni vključena v evropsko unijo.

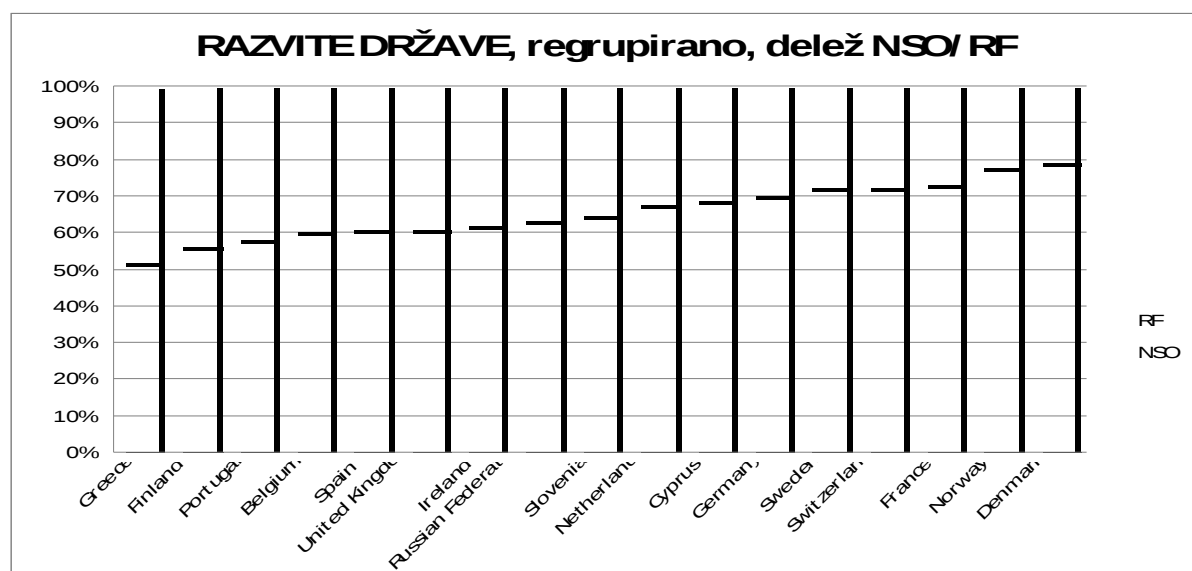
Tabela 3.1: Prikaz odstotnih odgovorov o pogostem ali redkem nerazumevanju politike glede na države (ESS)

	Nikoli	Pogosto	Skupina
Greece	51,70%	48,30%	1
Hungary	53,62%	46,38%	0
Ukraine	56,00%	44,00%	2
Turkey	56,07%	43,93%	2
Finland	56,10%	43,90%	1
Poland	57,23%	42,77%	0
Czech Republic	57,76%	42,24%	0
Portugal	58,08%	41,92%	1
Romania	58,24%	41,76%	0
Belgium	60,02%	39,98%	1
Spain	60,58%	39,42%	1
United Kingdom	60,85%	39,15%	1
Ireland	61,62%	38,38%	1
Croatia	62,27%	37,73%	2
Russian Federation	63,28%	36,72%	1
Slovenia	64,51%	35,49%	1
Netherlands	67,67%	32,33%	1
Cyprus	68,77%	31,23%	1
Estonia	69,29%	30,71%	0
Latvia	69,32%	30,68%	0
Germany	69,93%	30,07%	1
Slovakia	70,01%	29,99%	0
Bulgaria	71,05%	28,95%	0
Sweden	71,86%	28,14%	1
Switzerland	71,88%	28,12%	1
France	72,99%	27,01%	1
Israel	73,62%	26,38%	2
Norway	77,63%	22,37%	1
Denmark	78,84%	21,16%	1

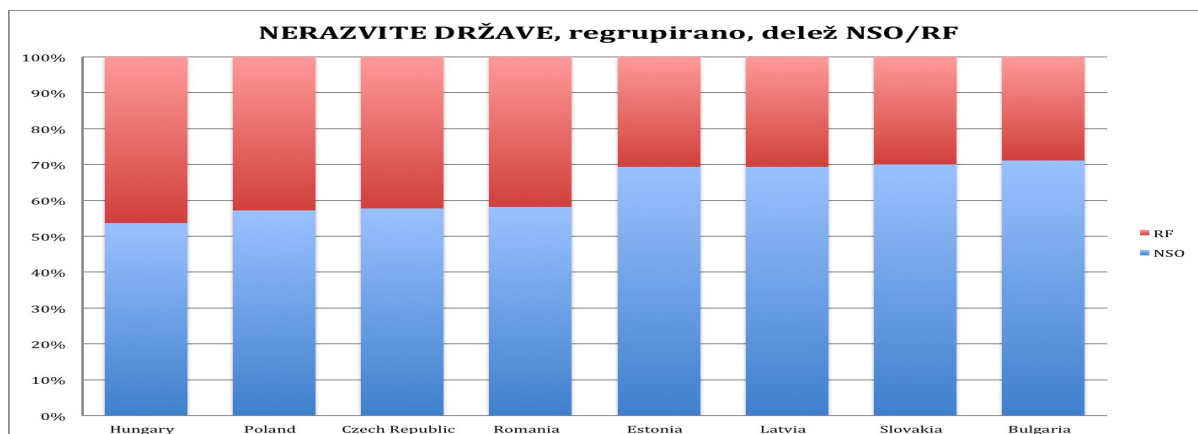

Graf 2: Prikaz odgovorov držav da pogosto (RF) ali redko (NSO) ne razumejo dogajanja v politiki v grafu(ESS)

Na podlagi zgornje tabele in grafa ugotavljam, imajo nekatere države pogostejše nerazumevanje politike, zato sem se odločila da graf razdelim na razvite in nerazvite države in nato primerjam njihove odgovore na zastavljeno vprašanje.

Graf 3: Prikaz odgovorov razvitih držav, da pogosto (RF) ali redko (NSO) ne razumejo dogajanja v politiki (ESS)

Graf 4: Prikaz odgovorov nerazvitih držav, da redko ali pogosto ne razumejo dogajanja v politiki(ESS)

Dodatni izračuni za lažje razumevanje in potrditev hipoteze:

Tabela 4.1: Izračun povprečja in standardnega odklona za razvite in nerazvite države (lasten vir)

Povprečje za razvite države	65,67%	34,33%
Povprečje za nerazvite države	63,32%	33,51%
Standardni odklon za razvite države:	7,61%	7,61%
Standardni odklon za nerazvite države:	7,21%	7,97%

3.5 Ugotovitve in interpretacija:

Iz grafov zgoraj lahko ugotovim, da države z slabšo gospodarsko razvitostjo težje razumejo dogajanje v politiki in se nerazumevanje le te pogosteje pojavlja, medtem ko imajo posamezniki iz gospodarsko bolj razvitih držav manjši delež nerazumevanja politike. S tem lahko potrdim svojo hipotezo, ki se je glasila: *Ljudje iz gospodarsko manj razvitih držav EU, težje razumejo dogajanje v politiki..*

Vendar pa odstotni delež razlike med razumevanjem in nerazumevanjem politike ni velik, zato sem dodala še nekaj statističnih izračunov za povprečje in standardni odklon. Zopet lahko potrdim da ni bistvene razlike med razumevanjem in nerazumevanjem politike v bolj in manj razvitih državah evropske unije. Najmanjši delež nerazumevanja politike ima Danska, ki sodi v kategorijo razvitejših držav EU, največjega pa Grčija. Slovenija sodi med razvite države s povprečnim nerazumevanjem politike, kar je razvidno tako s tabele, kot z grafa. Presenetni me dejstvo, da ima celo manjši delež nerazumevanja politike kot Velika

Britanija, Irska, Španija in Belgija. Menim, da so razlogi za nerazumevanje politike predvsem nezanimanje za politična dogajanja, pasivnost posameznikov in slabši šolski sistem in morda celo manjši dostop do podatkov na internetu.

4. Zaključek

Seminarska naloga z naslovom Razumevanje politike in politična kompetenca je sedaj končana. Kot sem povedala že v uvodu je razdeljena na tri dele, moje preučevanje pa se pomika iz posameznikov do države kot celote le teh. V vsakem delu sem pojasnila svojo hipotezo, in skušala predstaviti svoje mnenje. Seminarska naloga se mi je zdela zahtevna, predvsem zaradi velike količine podatkov, ki mi jih sama tema ponuja, predvsem pa selekcioniranja gradiva zaradi pretirane subjektivnosti ali celo razžalitve. Sama tema se mi je zdela zanimiva, predvsem ker je velik del seminarske naloge bil napisan prav v predvolilnem času. Menim, da sem uspela prikazati namen seminarske naloge, pričakovala pa sem večjo točnost svojih hipotez, predvsem pri tretjem delu.

5. Viri in Literatura

- Demokracija. 2011. Dostopno prek: <http://www.demokracija.si/v-fokusu/politika/8135-poslanci-izrekli-nezaupnico-vladi-boruta-pahorja> (6.12.2011).
- European Social Survey. 2008. Politics too complicated to understand .Dostopno prek: <http://nesstar.ess.nsd.uib.no/webview/> (3.1.2012).
- Ferligoj, Anuška in Manfreda, Katja Lozar. 2009. Osnove statistike na prosojnicah. Ljubljana: FDV.
- Hladnik, M: Verjetnost in statistika, zapiski predavanj, Ljubljana, 2002.
- Leroy Way, Almon. 2001. Political science: The American system of Government. Dostopno prek: <http://www.proconservative.net/CUNAPolSci201PartOneD.shtml> (21.1.2012).
- Pavšič, Mitja. 2004a. Analiza razvitosti držav Evropske unije: Kazalci razvitosti po skupinah. Dostopno prek: http://www.cek.ef.uni-lj.si/u_diplome/pavsic1634.pdf (3.1.2012).
- Pavšič, Mitja. 2004b. Analiza razvitosti držav Evropske unije: Razvrščanje držav v skupine glede na kazalce razvitosti. Dostopno prek: http://www.cek.ef.uni-lj.si/u_diplome/pavsic1634.pdf (3.1.2012).
- Posamezniki iz slovensko katoliške cerkve s ksenofobno retoriko na letošnjih parlamentarnih volitvah. MMC, RTV Slovenija. Dostopno prek: <http://www.dossierkorupcija.com/novice/?p=12594> (21.1.2012).
- Slovensko javno mnenje 2008/2 (SJM 082): Evropska družboslovna raziskava. Dostopno prek: <http://www.adp.fdv.uni-lj.si/opisi/sjm082.xml> (17.11.2011).
- Šilc portal. 2011. Dostopno prek: <http://www.silcportal.si/novice/slovenija/rezultati-predcasnih-volitev-v-drzavni-zbor-2011/> (7.12.2011).
- Temeljni program blizu ljudem. 2011. Dostopno prek: <http://nsi.si/assets/files/Temeljniprogram%20Blizuljudem.pdf> (7.12.2011).
- Terminologija. 2011. Dostopno prek : http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:1LBOvu3Hdc0J:www.sf.ffa.uni-lj.si/PU/index_files/Page347.htm+poslanska+kompetenc&cd=3&hl=sl&ct=clnk&gl=si (7.12.2011).
- Wikipedia. Evropska unija. 2012. Dostopno prek: http://sl.wikipedia.org/wiki/Evropska_unija (3.1.2012)

Vir tabel:

Tabela 1.1: Prikaz razporeditve odgovorov glede na izobrazbo anketiranca. ESS. Dostopno prek: <http://nesstar.ess.nsd.uib.no/webview/> (17.11.2011).

Tabela 2.1: Čas vstopa države v EU. Čas vstopa države v EU. Wikipedia. Dostopno prek: http://sl.wikipedia.org/wiki/Evropska_unija (4.1.2012).

Tabela 3.1: Prikaz odstotnih odgovorov o pogostem ali redkem nerazumevanju politike glede na države. ESS. Dostopno prek: <http://nesstar.ess.nsd.uib.no/webview/> (17.11.2011).

Tabela 4.1: Izračun povprečja in standardnega odklona za razvite in nerazvite države (lasten vir)

Vir grafov:

Graf 1: stolpčni prikaz frekvenc odgovorov po posameznih skupinah izobrazbe. ESS. Dostopno prek: <http://nesstar.ess.nsd.uib.no/webview/>(4.1.2012).

Graf 2: Prikaz odgovorov držav da pogosto (RF) ali redko (NSO) ne razumejo dogajanja v politiki v grafu. ESS. Dostopno prek: <http://nesstar.ess.nsd.uib.no/webview/>(4.1.2012).

Graf 3: Prikaz odgovorov razvitih držav, da pogosto (RF) ali redko (NSO) ne razumejo dogajanja v politiki. ESS. Dostopno prek: <http://nesstar.ess.nsd.uib.no/webview/>(4.1.2012).

Graf 4: Prikaz odgovorov nerazvitih držav, da redko ali pogosto ne razumejo dogajanja v politiki. ESS. Dostopno prek: <http://nesstar.ess.nsd.uib.no/webview/>(4.1.2012).

6. Priloge

Priloga 1: Ukazi syntax

```
RECODE F6 (1=1) (2=2) (3 thru 4=3) (5 thru 6=4) INTO F6R.
```

```
VARIABLE LABELS F6R 'stopnja izobrazbe'.
```

```
VALUE LABELS
```

```
1 'osnovna šola'
```

```
2 'poklicna šola'
```

```
3 'gimnazija, 2letna višja'
```

```
4 'visoka šola, fakulteta, magisterij, doktorat'.
```

```
RECODE B2 (3=2) (1 thru 2=1) (4 thru 5=3) INTO b2r.
```

```
VARIABLE LABELS b2r 'razumevanje politike'.
```

```
VALUE LABELS
```

```
1 'redko'
```

```
2 'občasno'
```

3 'pogosto'.

Priloga 2: Odstotni odgovori na vprašanje kako pogoste ne razumete politike prikazani po državah

Politics too complicated to understand	Never sort	Seldom sort	Occasionally sort	Regularly sort	Frequently sort	Total
Country						
Belgium	6,89%	17,14%	35,99%	23,69%	16,29%	100,00%
Bulgaria	12,52%	24,56%	33,97%	15,94%	13,01%	100,00%
Switzerland	8,61%	22,75%	40,53%	20,18%	7,94%	100,00%
Cyprus	19,19%	24,83%	24,75%	18,27%	12,96%	100,00%
Czech Republic	4,29%	15,93%	37,54%	17,67%	24,57%	100,00%
Germany	6,16%	21,76%	42,02%	21,79%	8,27%	100,00%
Denmark	9,39%	29,18%	40,26%	14,21%	6,95%	100,00%
Estonia	6,04%	20,45%	42,80%	21,06%	9,65%	100,00%
Spain	7,25%	16,87%	36,46%	17,66%	21,76%	100,00%
Finland	6,13%	17,56%	32,42%	25,97%	17,92%	100,00%
France	15,73%	19,89%	37,37%	19,22%	7,79%	100,00%
United Kingdom	10,06%	15,61%	35,18%	23,58%	15,57%	100,00%
Greece	8,40%	16,36%	26,94%	29,42%	18,88%	100,00%
Croatia	11,78%	20,66%	29,83%	11,78%	25,95%	100,00%
Hungary	9,02%	14,73%	29,86%	31,85%	14,53%	100,00%
Ireland	7,69%	20,73%	33,20%	25,68%	12,70%	100,00%
Israel	21,61%	20,79%	31,23%	14,98%	11,39%	100,00%
Latvia	5,53%	16,05%	47,74%	15,32%	15,37%	100,00%
Netherlands	7,67%	22,78%	37,22%	21,42%	10,91%	100,00%
Norway	4,98%	25,60%	47,06%	13,57%	8,79%	100,00%
Poland	7,20%	17,46%	32,57%	25,05%	17,72%	100,00%
Portugal	6,00%	15,90%	36,18%	23,36%	18,56%	100,00%
Romania	5,99%	16,78%	35,46%	25,82%	15,93%	100,00%
Russian Federation	5,84%	18,70%	38,74%	22,52%	14,20%	100,00%
Sweden	7,19%	27,43%	37,25%	16,73%	11,41%	100,00%
Slovenia	9,19%	15,35%	39,97%	24,94%	10,55%	100,00%
Slovakia	6,90%	21,49%	41,62%	13,68%	16,31%	100,00%
Turkey	7,41%	11,60%	37,06%	26,42%	17,51%	100,00%
Ukraine	6,69%	21,37%	27,94%	27,54%	16,46%	100,00%